

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN I. SCHOONIANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

RUBENS

DE XVIIe eeuw is de eeuw van de monarchie. De koningen zijn alleenheersers of trachten dit te zijn. Een soort van cultus omgeeft hen. Voor deze eeuw van koninklijke macht, schiep de kunst een vorstelijk, plechtig en indrukwekkend raam. Het was de Barok van Italiaanse inspiratie. De wieg van de Barok stond inderdaad te Rome, maar Antwerpen was er het eerste centrum van. Wanneer het doek opgaat, verschijnt Rubens. In 1600 verlaat hij Antwerpen en vertrekt naar Italië...

I. - EEN LIEVE MOEDER

JAN RUBENS en zijn vrouw Maria Pijpelinckx vluchtten uit Antwerpen bij de aankomst van de hertog van Alva en hun jongste zoon, Pieter-Pauwel, werd in 1577 in ballingschap geboren, te Siegen, in Duitsland. Als weduwe keerde Maria Pijpelinckx naar Antwerpen terug en ze werkte om haar drie kinderen groot te brengen. Zij zocht voor Pieter-Pauwel de beste leraars in tekenen en schilderen, zoals Adam Van Noort en Otto van Veen. Dan liet zij haar zoon naar Italië vertrekken om aldaar zijn kunst te volmaken. Zij wachtte geduldig acht jaar op hem, maar hij keerde niet terug. Zij was dood toen hij weer in zijn vaderstad kwam.

II. - ZIJN TERUGKEER

ISABELLA, dochter van Philips II, en haar man, aartshertog Albrecht, regeerden te Brussel en tekenden in 1609 een wapenstilstand van twaalf jaar met de Verenigde Provinciën van het Noorden. Er kwam weer leven in de Nederlanden. Toen Rubens in zijn vaderstad terugkeerde, huwde hij met Isabella Brant en werd tot hofschilder benoemd. Het katholicisme bloeide opnieuw en men bestelde altaarstukken voor wederopgebouwde kerken en allegories voor salons...

III. - DE KRUISAFDOENING

IN 1612 bestelde Nicolaas Rockox, burgemeester van Antwerpen, bij Rubens een kruisafdoening voor de O.-L.-Vrouwekerk. Het werd een prachtig werk dat wereldberoemd is. Hij kreeg er 2.400 florijnen voor en een paar handschoenen voor zijn vrouw. Rubens werd de prins van de schilders genoemd. Hij schilderde met zwier en kracht en zijn koloriet is weergaloos. Heelwat van zijn doeken worden te München bewaard.

IV. - HET CENTRUM VAN DE WERELD

RUBENS vormde zijn talentrijke leerlingen tot geniale schilders: Van Dijck, Teniers, Jordaens, Gaspar De Crayer, om maar enkele schilders van de Antwerpse school te noemen. Rubens borstelde religieuze en mytologische onderwerpen, landschappen en portretten. De mooiste zijn waarschijnlijk die van zijn tweede vrouw Helena Fourment. Koningen schreven hem en nodigden hem uit. Te Parijs borstelde hij een reeks schilderijen in opdracht van het hof. Rubens werd zelfs ambassadeur.

V. - DE BAROK

RUBENS stierf in 1640. Toen triomfeerde de Barok overal. Het was een edele, plechtige, soms pretentieuze stijl. Het huis van Rubens dat je te Antwerpen eens moet bezoeken, is een merkwaardig voorbeeld van hetgeen men « Rubensbarok » noemt. De St-Carolus te Antwerpen is in Barokstijl, evenals de Jezuitenkerk of de Sint-Michielskerk te Leuven. Daar de Jezuitenkerken in die periode in Barok werden gebouwd, heet men deze stijl ook « Jezuietenstijl ». Een van de bijzonderste meesters van de Barok was Lorenzo Bernini, de bouwer van de Colonnade van de St-Pieters te Rome. De XVIIe eeuw kleedde zich met een Te Deum-gewaad!

(Wordt voortgezet.)